

NOVA JUNTA DIRECTIVA AUS (2021-2025)

Proposta de programa

CONTEXT

La situació d'emergència climàtica en la que estem immersos, que es mostra per l'agudització de les conseqüències de l'escalfament global, fa peremptòria una radicalització de les mesures de mitigació i d'adaptació. **Calen reduccions ràpides, sostingudes i a gran escala de les emissions de GEI**, com diu el 6è informe de l'IPCC, que tenen al sector de l'edificació -considerat com el sector destinat a la producció i manteniment de l'habitabilitat socialment necessària- un 'punt calent' de gran importància.

A més, les emissions de gasos d'efecte hivernacle generades pel sector de la construcció gairebé s'han multiplicat per 4 des de la dècada dels 70s, i actualment la indústria utilitza prop d'un terç del consum mundial d'energia. El que la fa responsable de la tercera part del total d'emissions directes i indirectes dels gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera.

L'evolució tècnica i normativa cap a aquesta necessària arquitectura ecològica pateix de manca de visió estratègica d'on cal arribar, de quin parc volem al 2050 -la data de la descarbonització- aprofundint només allà a on els canvis són relativament fàcils d'assumir -com l'eficiència energètica en edificació nova- oblidant aspectes decisius com els materials de construcció, la rehabilitació, oblidant l'arquitectura bioclimàtica i les seves arrels tradicionals i desvinculant qüestions d'habitabilitat i de salut -com és la pobresa energètica- per considerar l'eficiència energètica com una mera qüestió econòmica (visió UE).

Sovint sense visió urbana i, menys encara, visió territorial. Sense entendre el sector de l'edificació com un instrument pel canvi cap a un sistema productiu de cycle tancat i de regeneració territorial. **Reduint el sector al sector de la construcció, al de la promoció immobiliària. Com redueix l'urbanisme a l'ordenació urbana i territorial enlloc d'un instrument pel canvi de metabolisme urbà, que és dir pel canvi de metabolisme social.** O redueix el patrimoni a la conservació de fites singulars amb tècniques cada cop més estrafolàries mentre es perden les tècniques i els territoris que les van produir i el seu potencial transformador.

PLA DE TREBALL 2021-2025

Qui som?

La nova Junta de l'Agrupació té membres d'AUS de les terres de Girona, Lleida, Tarragona i Barcelona, amb la intenció de potenciar el coneixement i les activitats a tot el territori, cercant que els col·legiats d'aquestes demarcacions s'impliquin amb l'Agrupació i amb les seves tasques i **reconeixent l'escala territorial com l'escala a on es donen els reptes claus.**

També hem configurat una Junta generacionalment molt transversal, amb membres sèniors i membres joves per compaginar experiències i responsabilitats diverses, en el enteniment que **el futur és de tots i es construeix amb la solidaritat i l'aportació entre generacions.** També hem constituït una Junta amb membres que tenen **perfils professionals diversos** -docent,

professional més tradicional, amb pràctiques vinculades al món cooperatiu, del sector públic, tercer sector, etc.- perquè creiem que la pràctica professional és variada i ho de ser més en el futur i que **totes les visions han d'ajudar a construir l'habitabilitat sostenible que necessitem**. I amb **equitat de gènere**, perquè és fonamental tenir en compte la **perspectiva de gènere** en totes les nostres accions.

Perquè volem que qualsevol associat s'hi vegi reflectit, inclòs, que compta. Perquè volem que participi en els grups de treball que muntarem per abordar els temes que plantegem amb el grau d'aportació que pugui i l'interessi, perquè participar-hi serà **participar en la construcció de la nova habitabilitat i, també, un entorn de debat i aprenentatge que millori la seva formació i el seu potencial per fer-ho**.

ESTRUCTURA DE L'EQUIP:

1. **Albert Cuchí, President.** Professor en arquitectura i sostenibilitat a l'ETSAVallès.
2. **Toni Escudé, Vice-president.** Treballant la fusta amb la indústria per una economia circular
3. **Greta Tresserra, Vice-presidenta.** Consultora internacional experta en desenvolupament sostenible de ciutats i territoris
4. **Marta Fernández, Secretària.** Treballant per un habitatge sostenible i assequible
5. **Carina Artigas, Tresorera.** Fent passos per comunicar els interessos del grup
6. **Josep Bunyesc, Vocal.** Treballant perquè l'arquitectura tingui una repercussió positiva al nostre entorn
7. **Bernat Colomer, Vocal.** Treballant des d'Arqbag amb la gestió dels recursos i la participació
8. **Cèlia Navarro, Vocal.** Des del Camp de Tarragona, treballant i ensenyat l'arquitectura passiva.
9. **Oriol Rosselló, Vocal.** Des de Girona proposa l'aplicació contemporània de les tècniques tradicionals
10. **Albert Sagrera, Vocal.** treballant la reducció de la demanda i el tancament de cicles

MISSIÓ

Proposem una **AUS activa, propositiva, crítica, implicada**, que treballi per a una autèntica transformació de la nostra societat cap a models d'hàbitat i d'habitar més sostenibles, respectuosos amb el planeta i amb la salut i el benestar dels seus habitants. Creiem necessari per tant promoure millors pràctiques dins la professió que contribueixin a aquesta transició, exigir als polítics que donin marcs legals i eines de finançament, i conscienciar a la societat en general.

Però no construirem aquesta visió de l'arquitectura sostenible que necessitem del no-res, sinó incidint en els processos que estan determinant el futur. Construïrem visions treballant sobre els problemes que es plantegen ara i a cada moment.

VISIÓ

Volem un món més sostenible, amb models de desenvolupament que contribueixin a la mitigació i a la adaptació al canvi climàtic, a la reducció de la demanda energètica global i a la producció de residus, i que assegurin la correcta conservació del patrimoni natural.

Creiem en una visió del territori diferent, de recuperació del seu potencial productiu, tant de recursos com de models de gestió i d'habitabilitat. I per això pensem que hem d'estar en els grans debats territorials que determinen el model productiu que ha de coadjuvar a una societat sostenible.

OBJECTIUS

A Aus, com Agrupació del COAC, creiem necessari que reforcem el nostre compromís com a arquitectes davant d'aquesta situació i que **prenem part activa en l'assoliment d'un model de fer arquitectura i urbanisme més sostenible**: independent del carboni i de les fonts energètiques no renovables, eficient en recursos, arrelat culturalment i territorialment, i motor de transformació sostenibilista de la societat. I no només volem donar a conèixer als arquitectes i a la societat en general la necessitat d'aquesta transició ("educant" als nostres col·legues i a la societat), sinó que també brindarem les eines necessàries per fer-ho possible.

Per això proposem **intervenir activament en tots els processos de conformació del sector** - socials, tècnics, normatius, etc.- fent-ne crítiques i aportacions que orientin cap a una vertadera sostenibilitat i denunciant clarament les direccions que suposin retardar o evitar la seva implantació.

Com ho farem?

- Assessorant al COAC i als seus col·legiats en les temàtiques relacionades amb les nostres àrees de treball
- Recolzant al COAC en la relació institucional local, nacional i internacional en les temàtiques relacionades amb les nostres àrees de treball

- Implicant i motivant a les universitats i centres d'investigació en les temàtiques relacionades amb les nostres àrees de treball
- Liderant i/o participant en l'elaboració de normatives i recomanacions en les temàtiques relacionades amb les nostres àrees de treball
- Incidint en polítiques locals, nacionals i internacionals en les temàtiques relacionades amb les nostres àrees de treball ("lobby")
- Divulgant i donant amplia visibilitat a les bones pràctiques en les temàtiques relacionades amb les nostres àrees de treball (congressos, exposicions, premis, cicles de conferències, publicacions, fires, canals propis de comunicació, etc.)
- Col·laborant en la formació en les temàtiques relacionades amb les nostres àrees de treball
- Generant xarxes de professionals i institucions estratègiques en les temàtiques relacionades amb les nostres àrees de treball
- Potenciant l'exercici professional de qualitat i la seva consideració laboral en les temàtiques relacionades amb les nostres àrees de treball
- Comunicant les activitats de l'associació, cap als seus associats i la societat en general (presència als mitjans, a les XXSS, etc.)

ÀREES D'INTERÈS I TEMÀTIQUES ESTRATÈGIQUES:

- UNA HABITABILITAT DESCARBONITZADA I SALUDABLE, que sigui una eina pel canvi de model

Objectiu: Treballar cap a una definició d'habitabilitat ecològica, enunciada com un dret a satisfer les necessitats que ha de cobrir -que no estan definides! I això és una oportunitat- sense fer-se còmplices de la destrucció del medi. Per exemple, a on l'eficiència energètica formi part del dret a un habitatge saludable que ens asseguri un entorn també tèrmicament segur. Aquesta definició no només hauria d'ajudar a re-orientar tot el marc normatiu del sector -des de la LOE, la Llei de l'Habitatge, el CTE, etc.- **sinó transformar-se en un instrument de comunicació amb la societat conscient de la necessitat de descarbonitzar les nostres vides.** Ha de ser el nostre objectiu essencial ajudar a crear estratègies de descarbonització *des de* la transformació de l'habitabilitat;

- MATERIALS i TÈCNIQUES CONSTRUCTIVES, en la revolució dels materials i sistemes que necessitem

Objectiu: promoure l'ús d'uns materials de construcció descarbonitzats, produïts en cicle tancat i en estratègies de re-valorització territorial, solucions basades en la natura que tinguin com a meta substituir el model actual de materials contaminants. Coadjuvar als processos de transformació dels materials actuals que vagin en aquesta direcció i potenciar les alternatives existents; Re-valoritzar els materials, les tècniques constructives, i les estratègies tradicionals i renovades que tinguin com a meta la

possibilitat real de la seva utilització quotidiana. Coadjuvar als seu reconeixement i acceptació en un marc normatiu que ha estat sempre generat i dirigit a la producció industrial. El que, en definitiva, suposa una recuperació del patrimoni molt allunyada d'una visió conservacionista.

- REHABILITACIÓ I REGENERACIÓ URBANA com a clau per proveir una habitabilitat sostenible i la seva connexió amb el territori

Objectiu: una habitabilitat que es defineix des de l'habitació fins a la ciutat, fins l'accés als serveis que ens assegurin una vida digna. Per tant, la definició d'un model de creixement i de regeneració urbana, de transformació dels serveis de suport a l'habitabilitat que -també- ens confereixin una altra relació amb el territori, i contribueixi a harmonitzar els vincles urbano-rurals; alineat amb els conceptes clau de la resiliència urbana i les diferents agendes urbanes internacionals (NUA, Agenda 2030, etc.), i a on la rehabilitació i la regeneració urbana tenen un rol determinant.

- AGENDES GLOBALES (AGENDA 2030 / ODS, Acords de París, etc.), com a marc d'actuació en la definició de una nova habitabilitat per a tothom

Objectiu: Contribuir a través de les nostres actuacions al compliment dels compromisos internacionals per al desenvolupament i millora dels nostres hàbitats, en els seus pilars d'aplicació principals: polítiques públiques, legislació i normatives, planificació i disseny, economia i finances, i implementació; orientant les accions cap a l'objectiu comú de millorar la qualitat de vida des de diverses dimensions, com la lluita contra el canvi climàtic, la igualtat de gènere, o la defensa del medi ambient.

COM ENS ORGANITZEM?

Proposem fer **grups de treball** a on es puguin integrar els associats que ho desitgin, per **construir les visions que necessitem a partir de les àrees d'interès** mencionades anteriorment. Des d'aquests grups de treball, proposem **generar recursos per enfortir les línies que marquen els objectius de la nostra agrupació** -ser un referent social, un nucli de debat, un referent tècnic, i un suport als professionals-.

Naturalment, la nostra intenció és integrar àrees d'interès i els grups de treball existents, com per exemple el de salut, i crear i mantenir els que els associats proposin i als que vulguin incorporar-se.

Aquests grups han de treballar sobre temes concrets, sobre les oportunitats que s'obrin en el marc de l'evolució del sector, i fer-ho intervenint activament en els debats que els grups creguin que són decisius pels seus objectius. Aquestes oportunitats seran els nuclis en els que s'articularen els grups de treball i sortiran les propostes de l'Agrupació. Igualment, en el seu desenvolupament caldrà aprofitar per informar, formar, debatre, i profunditzar en aquestes qüestions als membres de l'Agrupació i a la resta de col·legiats, així com al sector i a la societat en general, el que ens obligarà a configurar una estratègia de comunicació i de formació, que volem coordinada amb les del Col·legi.

De moment es plantegen alguns temes concrets -oportunitats- que creiem oportú intervenir-hi:

- l'impuls a la **rehabilitació que ha de suposar l'ús dels fons UE**, i que es regula a través d'un RD del Govern de l'Estat i que es desenvoluparan aquí pel Govern de la Generalitat. Quins objectius estratègics té? Quin model de rehabilitació impulsa? Quin sector dibuixa pel futur? Quin enteniment de l'eficiència energètica? Quins materials per fer-la? Quines oportunitats presenta?

- el **pròxim CTE de 2024-2025**, dins la dinàmica de renovació d'aquest Codi. Continuarem amb una eficiència energètica lligada a l'aïllament tèrmic? Seguirem oblidant l'eficiència energètica com a seguretat d'ús, com habitabilitat, que ens protegeixi de la pobresa energètica? Seguirà sense incloure les emissions degudes a la fabricació dels materials? Seguirà menystenint els materials i sistemes constructius no industrials (val a dir, el patrimoni)? Seguirà menystenint les estratègies bioclimàtiques?

- la revisió en marxa de **les directives europees d'eficiència energètica**, així com aquelles directives y projectes que considerem claus en els nostres objectius. Cal entendre com es generen les directives europees que després afectaran el desenvolupament normatiu i el finançament del sector. Quins són els seus fins? Com s'articulen? Com es construeixen? Podem influir-hi? Com es pot aportar la nostra veu? Quines respostes esperen? Podem seguir i monitoritzar la resposta de les nostres administracions?

- les **polítiques i els plans d'habitatge**, tant municipals com metropolitans o nacionals, així com les **renovacions dels planejaments existents**. Tenen objectius definits? Es dirigeixen cap a la sostenibilitat? Cap a la transformació del model urbà? Cap a una habitabilitat sostenible? Consideren el canvi de model? Avaluen els impactes que generaran? Obliguen a l'ús sostenible de materials?

Aquests són temes actuals als que entenem que hem de donar resposta a través de configurar grups de treball amb aportació de les àrees d'interès que s'hi sentin convocades, que es configuren, es dotin d'**objectius**, d'un **pla de treball** i de **recursos** per treballar-hi.

Barcelona, 27 de setembre 2021